

ȘEIVA SANIE

1938–2010

La 22 septembrie 2010 s-a stins din viață, după o lungă și grea suferință, prof. Șeiva Sanie fost muzeograf principal la Muzeul de Istorie a Moldovei din Iași, unde s-a distins printr-o laborioasă activitate în domeniul muzeografiei și prin o pasionată cercetare a epocii geto-dacice și romane, în special.

S-a născut la 15 aprilie 1938 la Iași, unde a urmat studiile secundare la celebrul liceu *Oltea Doamna* din același oraș și facultatea de istorie la Universitatea Al. I. Cuza, obținând licența în anul 1960. Încă din timpul studiilor pasiunea pentru studiul istoriei vechi a orientat-o către descifrarea cu predilecție a inscripțiilor de pe diferite artefacte, în special de pe monede și amfore.

Atrasă de valorile tecutului, imediat după absolvire a activat ca muzeograf la Muzeul de Istorie de la Sighișoara, muzeu cu un specific aparte, unde a contribuit la organizarea pe principii moderne a expoziției permanente și la popularizarea lui prin îndrumarea grupurilor de vizitatori. Revenită în anul 1962 la Iași, a obținut prin concurs un post de muzeograf la Muzeul de Istorie a Moldovei, care în acea perioadă funcționa împreună cu Institutul de arheologie al Academiei Române, Filiala Iași. Ca muzeograf și ca cercetător a contribuit la organizarea expoziției de bază a muzeului, la evidența materialelor descoperite pe diferite șantiere arheologice, aflate în depozitele instituției, fiind cooptată în unele din colectivele șantiierelor arheologice ale Institutului de Arheologie. În calitate de muzeograf a contribuit și la realizarea altor muzee din oraș și din județ, a organizat numeroase expoziții temporare și a participat la multiple acțiuni cu caracter muzeal.

În paralel a desfășurat o bogată activitate științifică, bazată pe o intensă documentare în biblioteci, prin studierea materialelor descoperite în diferite stațiuni arheologice la care a participat sau în cadrul cursurilor de perfecționare organizate de Direcția muzeelor din Ministerul Culturii.

A fost atrasă în mod deosebit de numismatică, domeniu în care s-a specializat, realizând studii și cataloage, monedele romane pasionând-o în mos special. Au fost astfel redată circuitului științific mai multe tezaure monetare printre care cele descoperite la Muntenești jud. Vaslui, Măghirești, jud. Bacău, Muncelul de Sus, Drăgești jud. Vaslui, Dersca, jud. Botoșani și altele. De asemenea, a publicat monede și obiecte de podoabă aflate în colecțiile muzeului din Iași acumulate în decursul anilor, prin intermediul săpăturilor arheologice sau prin donații, realizând alături de alți colegi, cataloage speciale.

A participat încă de la începutul activității sale la săpăturile arheologice organizate de muzeu și de Institutul de arheologie în așezări geto-dacice și daco-romane, unele conduse de cunoscutul profesor N. Gostar, ca cele de la Bâta Doamnei-Piatra Neamț și Barboși-Galați, a colaborat la publicarea materialelor descoperite în aceste stațiuni, în special a materialului amforic, a ceramicii romane și a altor piese de inventar, acordând o atenție deosebită descoperirilor monetare.

Un alt obiectiv important la cercetarea căruia a contribuit, atât prin activitatea depusă în teren cât și prin publicarea materialelor descoperite, a fost așezarea dacică din secolele I–II d. Hr. de la Dumbrava-Iași, unde alături de cercetătorul dr. Silviu Sanie a reușit să investigheze, aproape în totalitate, una din puținele stațiuni din această perioadă, atestate în zonele de la est de Carpați

În cele peste trei decenii de activitate în muzeografie Șeiva Sanie a contribuit direct la organizarea unor noi instituții de profil, cum ar fi muzeele din Pașcani, Hârlău, Cucuteni, Muzeul Obștei evreiești din Iași. În același timp a realizat numeroase expoziții temporare, printre care: Satul dacic de la Dumbrava; Civilizația geto-dacilor (în colaborare cu alte muzee de profil); Mormântul tracic de la Cucuteni-Iași; Antichități egiptene în colecțiile muzeelor din România; Civilizația Cucuteni ș.a. colaborând activ cu alte muzee din țară.

Întreaga activitate a prof. Șeiva Sanie a fost apreciată prin acordarea, de către Ministerul Culturii, a premiului „*Margareta Sterian*”, pentru organizarea expoziției Civilizația Cucuteni, în anul 1994 și *Meritul Cultural* clasa I, Categoria H „Cercetare științifică” în anul 2004, ca recunoaștere a activității îndelungate și cu merite deosebite în domeniul muzeografiei.

Șeiva Sanie s-a remarcat prin deosebita sa educație, finețe și modestie, întotdeauna dispusă să ajute, fiind iubită de colegi și prieteni, care regretă alături de familie dispariția sa. Și-a iubit enorm copii și nepoții pentru care n-a precupețit nimic pentru buna lor dezvoltare și pregătire intelectuală, ambele sale fiice remarcându-se în specialitatea lor, în țara în care au ales să trăiască și unde au depus tot efortul pentru a o avea cât mai mult timp în mijlocul lor. S-a stins după o lungă și grea suferință în mijlocul familiei, dar departe de Iași, unde îi sunt legăturile sale strămoșești și unde colegii și prietenii îi vor păstra o duioasă amintire. Cu toții suntem alături de prof. dr. Silviu Sanie în durerea sa exprimându-ne cu profundă tristețe întreaga compasiunea pentru ireparabila pierdere.

SILVIA TEODOR

LUCRĂRI PUBLICATE

- Monnaies et parures du Musée d'Histoire de Iași* Iași, 1998 (în colaborare).
Două mici depozite de amfore romane descoperite în Moldova, în SCIV, 19, 1968, 2, p. 345–350.
Un nou lot de denari imperiali romani descoperit la Muntenești (jud. Vaslui), în MemAnt, I, 1969, p. 149–165.
Muzeul de Istorie a Moldovei, în Revista Muzeelor, 1970.
Camee și gemă de la Barboși, în CercetIst, II, 1972, p. 55–58.
Cercetările arheologice de la Dumbrava (com. Ciurea, jud. Iași), în CercetIst, IV, 1973, p. 61–92 (colab. Silviu Sanie).
Proiect de organizare a expoziției temporare: Mărturii arheologice despre satul dacic (secolele I–II e. n.) de la Dumbrava, com. Ciurea, Jud. Iași, în CercetIst, V, 1974, p. 55–58.
Noi descoperiri de ceramică romană cu inscripție în Moldova în SCIVA, 26, 1975, 2, p. 189–208 (colab. S. Sanie, I. T. Dragomir).
Tezaurul de monede romane imperiale de la Măghirești (jud. Bacău), în CercetIst, VI, 1975, p. 69–81 (colab. V. Căpitanu).
Tezaurul de la Dersca, în CercetIst, VII, 1976, p. 83–89 (colab. P. Șadurschi).
Circulația monetară în secolele II î. e.n.–IV e.n. în județul Botoșani în Hierasus, 1978, p. 187–196 (colab. P. Șadurschi).
Tezaurul de la Muncelul de Sus și unele probleme ale circulației monetare romane în Moldova, în CercetIst, XI, p. 249–268 (colab. S. Sanie, M. Cojocaru).
Un lot de monede din tezaurul de denari imperiali romani descoperit la Drăgești (com. Tătărești, jud. Bacău), în SAA, 1983, p. 185–189.
Semnificația unui mic complex arheologic din așezarea dacică de la Dumbrava (com. Ciurea, jud. Iași), în CercetIst, XIV–XV, 1983–1984 (colab. S. Sanie).
Considerații asupra decoperirilor de monede romane republicane și imperiale pe teritoriul județului Iași, în CercetIst, VIV–XV, 1983–1984, p. 145–152.
Morminte și un complex cu destinație incertă descoperite în necropola și așezarea din secolele I–II e. n. de la Dumbrava (com. Ciurea, Jud. Iași) în Symposia Thracologica, 7, Tulcea, 1989, p. 334–335.
Scriere și imagologie pe ceramica din așezarea geto-dacică de la Dumbrava (com. Ciurea, jud. Iași) în Symposia Thracologica, 8, 1990, p. 176–177.
Cetățuia geto-dacică de la Barboși (III), în ArhMold, XIV, 1991, p. 45–55 (colab. S. Sanie).
Cetățuia geto-dacică de la Barboși (IV), în ArhMold, XV, 1992, p. 71–96 (colab. S. Sanie).
Pliant Expoziția Civilizația Cucuteni (3675–2920 î. Chr.). Iași, 1994 (organizatori: Adriana Ioniuc, Rodica Radu, Șeiva Sanie, Senica Tudose).
Însemnări arheologice, în Ioan Neculce, I, 1995, p. 57–62
Două mărturii despre încercările de dobândire a unor drepturi civile, în SAHIR, II, 1997, p. 167–170.
Muzeul obștii evreiești ieșene, în SAHIR, II, 1987, p. 201–210 (colab. S. Sanie).
Două mărturii despre prezența la Iași a lui Nahum Sokolov, în SAHIR, III, 1998, p. 320–323.
Congresul Internațional Les juifs en Roumanie aux XIXe siècle: „permanences et ruptures”, Montpellier 25–27 septembrie 2000, în SAHIR, VI, 2001, p. 346–349.
Le Musée de la communauté Juive de Iași, un fragment de la vie judaïque en Roumanie, în vol. *Permanences et rupture dans l'histoire des Juifs de Roumanie (XIXe–XXe): actes du Congrès International du Recherche Juifs, Armeniens et Chretiens d' Orient*, Montpellier, 2004, p. 249–254.